

SCI-CONF.COM.UA

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC DISCOVERY

**PROCEEDINGS OF XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OCTOBER 13-15, 2025**

**MADRID
2025**

EUROPEAN CONGRESS OF SCIENTIFIC DISCOVERY

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain

13-15 October 2025

Madrid, Spain

2025

UDC 001.1

The 11th International scientific and practical conference “European congress of scientific discovery” (October 13-15, 2025) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2025. 326 p.

ISBN 978-84-15927-30-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // European congress of scientific discovery. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-european-congress-of-scientific-discovery-13-15-10-2025-madrid-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: madrid@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Barca Academy Publishing ®

©2025 Authors of the articles

36. *Смолякова І. Д., Симаченко А. В.* 187
ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ШВИДКІСНИХ ЯКОСТЕЙ
ВОЛЕЙБОЛІСТОК 11-13 РОКІВ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ
ПІДГОТОВКИ
37. *Стеценко А. С.* 193
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
38. *Цебанова Т. В., Мельниченко Г. В.* 200
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ У
РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 11 КЛАСУ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

39. *Андрейко Л. В., Коняєва Л. Д.* 205
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ І
ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПСИХОЛОГІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В
УКРАЇНІ
40. *Андросова Ю. П.* 213
ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТРИВОЖНОСТІ ЗАСОБАМИ
КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВОЇ ТЕРАПІЇ
41. *Капинус І. С.* 220
ПРОГРАМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПІДЛІТКІВ, ЯКІ
ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВОЄННИХ ДІЙ: ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ У
ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

42. *Попова О. Б., Соколова Н. Д., Довбенко Т. В.* 224
СОЦІОКУЛЬТУРНІ МЕНТАЛЬНІ НАРАТИВИ ТА МОРАЛЬНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАРОДУ
43. *Рапаєва М. В.* 230
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ВИКЛЮЧЕННЯ В
УКРАЇНІ

ART

44. *Антоненко І. В.* 236
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ
СУЧАСНОГО ДИЗАЙН-СЕРЕДОВИЩА
45. *Антоненко І. В.* 241
ОСОБЛИВІСТЬ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
АЕРОКОСМІЧНІЙ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

HISTORICAL SCIENCES

46. *Городниченко І. С.* 246
ДУНАЙСЬКА МОЗАЇКА: ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН
УКРАЇНСЬКОГО ПРИДУНАВ'Я

SOCIOLOGICAL SCIENCES

СОЦІОКУЛЬТУРНІ МЕНТАЛЬНІ НАРАТИВИ ТА МОРАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАРОДУ

Попова Оксана Борисівна

канд. філософ. н., доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Соколова Наталія Дмитрівна

канд. іст. н., доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Довбенко Тетяна Володимирівна

старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Національний університет фізичного виховання і спорту України

Вступ. Загальноприйнятною є точка зору, що значна частина українського народу цілком усвідомлювала наближення війни, готувалася до неї морально і екзистенційно, розуміла, що протистояння між Україною і Росією наростало давно. Але того, що російське суспільство відкриє своє абсолютно звіроче нутро, відкрито і відверто, не стидаючись власної тваринної сутності, продемонструє геноцид, відверте прагнення до знищення українців, не чекав ніхто. Питання про ментальність народу, його соціальну характеристику, якісні відмінності від інших народів, його «колективне несвідоме» (К. Юнг) є вочевидь дуже гострим на сучасному етапі. Говорити, що у політичних злочинах винні лише політики, або один лідер, у якого багатомільйонні спільноти «опиняються в заручниках», вочевидь у XXI столітті є недоречним. Зрозуміло, мова йде не про юридичну відповідальність, – нею мають опікуватися правники, – а про відповідальність моральну, про совість народу, яка є таким самим елементом колективного свідомого та несвідомого,

як національна вербальна культура, традиції, звичаї, норми і правила. Ця відповідальність є такою ж прямою приналежністю народу, якою є його культура, якою народи люблять пишатися, і кожен пересічний член національної спільноти, і кожен маргінал цілком може привласнити геніїв свого народу і гордо промовляти: «Я вихований на великій культурі». Але причетність до «великої культури» чомусь у масовій спільноті не тягне за собою моральної відповідальності, потреби бути самому достойним такої культури, тримати високо планку честі і гідності.

Мета роботи: Автори ставлять за мету виявити основні риси, того явища, яке сучасна українська наука, а за нею і суспільство, називають рашизмом, яке насправді стало причиною страшною геноцидною війни проти України, а не лише одне бажання Путіна. Розкрити і проаналізувати глибинні та давні причини війни, ненависті росіян до українців – це, на думку авторів, є нагальним і актуальним завданням для вітчизняної соціальної науки, особливо з огляду на зростаючу агресію щодо усього демократичного світу.

Матеріали і методи. Основними джерелами для дослідження автори обрали висловлювання відомих російських письменників, блогерів, діячів культури. Базовим методом є соціально-філософський аналіз ментальності народу, який здатен на агресію щодо інших народів.

Результати та обговорення. Сьогодні те, що відбувається з російським народом, аналізують і спеціалісти з соціальної теорії, і громадські діячі, і політики, і блогери, і діячі культури та освітяни. І всі ставлять питання: це було неминуче і чи можна «вилікувати» народ, який раптом захворів на агресивне безумство? Видатний шахіст нашого часу Г. Каспаров поставив чіткий діагноз: «Росія може тільки воювати», «у війні немає сірих відтінків, немає «золотої середини»», «зло є однозначним» [1]. Відомий журналіст О. Невзоров стверджує (і таку думку люблять повторювати російські опозиціонери), що не існує ментальностей схильностей до «фашизму», тобто тоталітаризму, що за нормальних умов росіяни проявляють себе як цивілізовані люди, і в нормальних умовах вони б існували і діяли, як усі нормальні демократичні

спільноти [2]. З цим важко не погодитись але виникає питання, хто ж створює ці умови, чому одні народи формують демократичні цінності, а інші постійно відтворюють авторитарно-тоталітарні режими. Той же О. Невзоров, наводячи слова Л. Толстого про «руських орків», стверджує, що вільна Росія майбутнього неможлива [3]. Російський народ любить пишатися своєю культурою, зокрема літературою, але забуваю або і зовсім не знає тих цитат геніїв, які дуже точно характеризують їхню країну: «Чудище обло, огромно, озорно, стозевно и лайй» (рос.) (О. Радіщев) Можна з впевненістю стверджувати, що далеко не всі громадяни країни-терористки знайомі із згадуваними творами власних геніїв. Виникає нагальне питання, чи має право народ, який вважає своїм надбанням «велику культуру» і пишається нею, вважати «не своїм» ту страшну пропаганду насилля і жорстокості, яка уже більше десятиліття панує на державному російському ТВ. Якщо «ваші» Достоевський і Чайковський, то чому ж Соловйов зі Скабеєвою не ваші? Ви ж слухаєте їх кожного дня і не виходите на протести! Чому ж К. Собчак та її подібні вважають, що можуть проголошувати: «ми ж не такі, як вони», маючи на увазі «зетників» та творців «Бесогона». На жаль, бачимо, що агресія є центральним фактором ментальності такого народу. Коли народ, який претендує називати себе духовним, готовий знищувати сусідів, вбачаючи в цьому своє право на це, то агресія стає для нього цілком легітимною. Нагадаємо, що великий мислитель Томас Мор у своїй «Утопії», засуджуючи війну загалом, допускав можливість застосовувати силу до «нерозумних» і «незрілих» народів. Пропаганда агресії та ненависті надзвичайно успішна саме у таких народів, які не мають емпатії і готові ненавидіти дуже легко як інші народи, так і представників власної спільноти. Такі народи, не схильні до співучасті та емпатії, але впевнені, що можуть бути суддями для інших етнічних спільнот та націй, вони завжди вірять начальству і державі, які «завжди праві», і через це нездатні до формування громадянського суспільства. Для росіян характерно пишатися собою, презирливо ставитись до інших, садистські нахили і бажання здійснювати насилля над іншими народами

(І. Ейдман) [4]. Ненависть до українців зріла в глибинах цього народу століттями, вони привласнили собі історію Київської Русі, і тому українці їм завжди заважали, бо, якщо «Киев – мать городов русских» (рос.), то, як він може бути, на їхню думку, бути столицею України, якщо він має бути «наш». Росія «залізла у глухий кут» (Ю. Фіштейн), не розуміючи духу українського народу.

Треба віддати належне: так звані «хороші» руськи усвідомлюють фактор масового озвіріння власного народу (І. Ейдман, І. Яковенко) [5]. К. Марголіс стверджує: поки інтелігенція самозакохано рефлексує у москвоцентричному середовищі, агресивний народ вкидає у глобальний світ свою агресію. [6] А на заході продовжує формуватись «російськоцентричність», яка забороняє існувати Україні та іншим народам колишньої імперії– від соціальної теорії сьогодні нагально вимагається дати оцінку суспільному психозу (В. Портніков) [7], який раптом охоплює великі маси населення, адже пояснення цього феномену лише пропагандою є вочевидь недостатнім. «Ми хочемо вивчати і будемо вбивати, і ніхто не має права нам забороняти» - кричить пропагандист Соловійов. Чого досяг цей народ у цивілізаційному плані, окрім як створенні специфічної культури (яку так глорифікує світ), яка в основному і рефлексує з приводу імперських наративів? – Так, вони вам розкажуть, що «їхні» «ломоносови» та «лобачевські» відкрили усе на світі. Але світ не чув про російських мислителів і геніїв науки, бо у світу є свої. Питання про колективну відповідальність цілком може бути поставлене в соціально--моральній царині. В першу чергу мова йде про мораль! А без утвердження правил моралі ні окремі народи, ні людство в цілому не можуть вижити. Якщо народ є суб'єктом політичних процесів, то чому ж він не може бути суб'єктом відповідальності! Це народ, який «купається» на будь-яке пояснення необхідності агресії щодо інших народів: «ми вищі за вас, отже – ми маємо право вас убивати». Люди з таким мисленням повірять у будь-який казус-беллі. Вони ніколи не каються, вірять у будь-яку дурницю, наприклад, про бойових комарів, змій, яких скидають з дронів та ін. Але це прояв не тільки «радянської пропаганди», це

прояв «русского міра». Ми чуємо радісну агресію в соціальних мережах. Їм не подобається українська мова, вони принижують українців, принижують інші народи, їм не соромно бути агресивними, вони пишуться власною нахабністю і хамством. А «меншим» і «молодшим», на їхню думку, народам вказують на «неправильну» поведінку: мовляв, треба вести себе так, як вони, тобто як раби (В. Ландсбергіс) – боятися, ховатися і любити Путіна.

Висновки. Отже, народ, який постійно погрожує та відтворює власну архаїку, який вихваляється тим, що може «усіх знищити», який готовий аплодувати насильнику та терпіти власне приниження заради насилля над слабшим, який радіє чужому горю, який не хоче знати і не хоче розуміти правду, який привчили до агресії, який готовий жертви землю, але підтримувати коханого вождя, який не стидається показати своє звіряче обличчя – це народ-агресор априорі. Народ з такою ментальністю не здатний ні на що, крім бунту «жорстокого і безжального». Народ з такою ментальністю постійно відтворює ту ж саму авторитарно-вождистську систему, як би вона історично не називалася – Московське царство Івана Грозного, Радянський союз Сталіна, РФ Путіна і т. інше.

До появи феномену тоталітарного (фашистського або рашистського) мислення призводить сукупність ментальних рис, які можуть проявитися у будь-якого народу, при збігу певних соціально-економічних та культурних причин. До таких рис відносяться такі: відсутність критичного мислення; патерналізм та монархічна ментальність; абсолютна неповага до прав людини, до «маленьких» народів, презирливо ставлення до останніх і самозакоханість до себе «великих»; повага до права сили і не розуміння і не сприйняття сили права. Отже, на питання «чи винен увесь народ у злочинах, що творить його держава?» Відповідь має напрошуватися однозначна – очевидно винен! «Народ захопити не можна! – Сказав Д. Биков. – Якщо його захопили, значить це не народ», «хто боїться, той колаборант» [8].

Отже, слід визнати, що ментальність соціальних спільнот є однією з визначальних у формуванні їхнього історичного поступу і має безпосередній

стосунок до формування морального обличчя цих спільнот, а, отже, і до їхньої соціальної відповідальності.

ДЖЕРЕЛА:

1. <https://youtu.be/RZfk17QnPbI?si=6mkPlOSbNhHeYHXt>
2. <https://youtu.be/P7Lq8xFAmyA?si=fIMKy4nZt4atJirI>
3. https://www.youtube.com/live/EQpPNQWWWh2w?si=D9wRV9x_oaZpAnYK
4. <https://youtu.be/BetZnadK1MM?si=EgvsnMILhgP12uA3>
5. <https://www.youtube.com/live/Bdv-gjJuOlc?si=0yIGYyYQTTCsGurb>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=3g9TNkCDerE>
7. <https://youtu.be/qIbnDzADKh0?si=H3xX9LeCdOO0vA0A>
8. <https://youtu.be/G4rJJ39Ma30?si=NNEb7l68Pa2YUTpj>